Otto-oikeuden käyttäminen teknisen lautakunnan päätökseen 25.6.2026 § 79

KH 12.10.2026 § 306
9/01.01.03.07/2025

Aiempi päätöksenteko ja relevantti tapahtumainkulku

Kaupunginhallitus käsitteli 11.5.2026 § 154 oikaisuvaatimuksen, joka kohdistui kaupunginjohtajan 1.4.2026 tekemään viranhaltijapäätökseen § 19/2026 koskien rakennustarkastajan virkasuhteen irtisanomista. Oikaisuvaatimuksessa vaadittiin, että oikaisuvaatimuksen kohteena oleva viranhaltijapäätös kumotaan. Kaupunginhallitus päätti hyväksyä oikaisuvaatimuksen ja kumota sen kohteena olleen kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen § 19/2026.

Tekninen lautakunta on tehnyt päätöksen 25.6.2026 § 79 otsikolla ”Kaupunginhallituksen päätöksen KH 11.5.2026 § 154 täytäntöönpano”. Lautakunnan päätöksessä todetaan, että kaupunginhallitus on päätöksellään 11.5.2026 § 154 hyväksynyt oikaisuvaatimuksen ja kumonnut kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen § 19/2026. Viitatussa päätöksessä lautakunta päätti velvoittaa teknisen johtajan ryhtymään viivytyksettä toimenpiteisiin kaupunginhallituksen päätöksen täytäntöönpanemiseksi sekä raportoimaan lautakunnalle toteutetuista toimenpiteistä. Päätöksen mukaan täytäntöönpanon tulee sisältää vähintään: 1. rakennustarkastajan virkasuhteen palauttaminen käytännössä siihen asemaan, jossa se oli ennen kumottua viranhaltijapäätöstä § 19/2026; 2. työtehtävien, viranhoito-oikeuksien ja toimivaltuuksien palauttaminen; 3. pääsyn palauttaminen työsähköpostiin, tietojärjestelmiin, sähköisiin palveluihin, asiakirjoihin ja muihin viranhoidon kannalta välttämättömiin työvälineisiin; 4. selvityksen laatiminen siitä, kuka on määrännyt käyttäjätilien, sähköpostin ja muiden työvälineiden sulkemisen sekä millä toimivaltaperusteella toimenpiteet on tehty, sekä 5. muut oikaisuvaatimuksen täydennyksessä mainitut asiat.

Kaupunginjohtaja päätti 7.7.2026 viranhaltijapäätöksellä § 30/2026 käyttää kuntalain 92 §:n ja hallintosäännön 34 §:n mukaista otto-oikeutta ja ottaa teknisen lautakunnan päätöksen 11.5.2026 § 154 kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kaupunginhallitus teki 12.8.2026 päätöksen KH 12.8.2026 § 239, jolla on päätetty käyttää otto-oikeutta edellä mainittuun teknisen lautakunnan päätökseen ja jolla kyseinen lautakunnan päätös kumottiin.

Kaupunginhallituksen päätökseen KH 12.8.2026 § 239 haettiin oikaisua, ja kaupunginhallitus on hyväksynyt 12.10.2026 kokouksessaan oikaisuvaatimuksen sillä perusteella, että kaupunginhallituksen päätöksentekoon on kokouksessa 12.8.2026 osallistunut kyseisessä asiakohdassa esteellinen henkilö. Oikaisuvaatimuksessa oli esitetty, että myös kaupunginjohtajan 7.7.2026 tekemää viranhaltijapäätöstä § 30/2026 rasittaisi esteellisyys. Kaupunginhallitus on katsonut, että oikaisuvaatimus on tältä osin perusteeton, ja kaupunginhallitus on pysyttänyt voimassa kyseisen kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen.

Asiassa tulee näin ollen tehtäväksi uusi päätös.

Koska kaupunginhallituksen päätökseen KH 12.8.2026 § 239 oli haettu oikaisua myös muilla laillisuus- ja tarkoituksenmukaisuusperusteilla, on uutta päätöstä tehtäessä tarkoituksenmukaista huomioida tarvittavassa laajuudessa oikaisuvaatimuksessa esitetyt seuraavat väitteet.

Oikaisuvaatimuksessa oli esitetty tiivistäen seuraavat väitteet, joihin ei lausumisen tarpeen rauettua otettu kantaa oikaisuvaatimuksen käsittelemisen yhteydessä:

1. Toimivaltaa koskeva perustelu on sisäisesti ristiriitainen. Mikäli teknisellä lautakunnalla ei ole ollut toimivaltaa tehdä päätöstä 25.6.2026 § 79, ei kaupunginhallitus ole voinut käyttää otto-oikeutta siihen. Tekninen lautakunnan päätös ei kuitenkaan ole ylipäätään ollut päätös virkasuhteen irtisanomisesta eikä oikaisuvaatimuksesta. Sen sisältönä oli velvoittaa lautakunnan alainen viranhaltija ryhtymään toimenpiteisiin kaupunginhallituksen jo tekemän päätöksen toteuttamiseksi. Toimivalta on perustunut hallintosäännön 25 §:ään. Myöskään velvollisuus panna täytäntöön päätös KH 11.5.2026 § 154 ei perustunut lautakunnan päätökseen, vaan kuntalain 143 §:ään ja päätökseen KH 11.5.2026 § 154 itseensä.

2. Kuntalain 143 §:ää on sovellettu virheellisesti. Kuntalain 143 § on kirjoitettu pääsäännöksi, josta poikkeaminen edellyttää nimenomaista, laissa säädettyä perustetta. Tällaista ei ole esitetty.

3. Viranhaltijalain 44 §:n tulkinta on virheellinen. Tässä tapauksessa irtisanomispäätöksen on kumonnut kaupunginhallitus itse, eikä ole olemassa päätöstä, jonka nojalla virkasuhde olisi päättynyt.

4. Menettelyvaatimuksia on sovellettu eri tavoin, kun oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä on perusteltu sillä, että teknisen lautakunnan päätös on tehty ilman esittelijän ehdotusta tai viranhaltijan valmistelua, vaikka myös kaupunginhallituksen päätös 11.5.2026 § 154 tehtiin samoin. Myös kaupunginjohtajan otto-oikeuspäätös 7.7.2026 § 30/2026 tehtiin ilman toimielinkäsittelyä, ilman erillistä valmistelua ja kuulematta oikaisuvaatimuksen tekijää.

5. Selvittämisvelvollisuutta ei ole täytetty, kun päätöksessä ei ole lainkaan arvioitu, mihin kaupunginhallituksen oma päätös 11.5.2024 § 154 perustui. Kaupunginhallitus ratkaisi asian aineellisesti eikä menettelyllisin perustein, millä on välitöntä merkitystä viranhaltijalain 44 §:n soveltamisen kannalta, johon päätös § 239 nojaa.

6. Päätös ei poista velvollisuutta panna kaupunginhallituksen oma päätös 11.5.2026 § 154 täytäntöön.

Koska tässä päätöksessä ei ole kysymys oikaisuvaatimukseen annettavasta päätöksessä, ei esitettyjä väitteitä käsitellä yksityiskohtaisesti. Jokainen väite on kuitenkin valmistelun aikana huomioitu ja arvioitu, onko niillä vaikutusta kaupunginhallituksen oikeuteen tehdä päätös asiassa ja millä perusteilla päätös voidaan tehdä.

Teknisen lautakunnan päätös 11.5.2026 § 154 on syytä kumota seuraavin perustein:

Tekninen lautakunta on ylittänyt toimivaltansa ja kaupunginhallituksella on toimivalta ottaa asia päätettäväksi

Päätös tulee kumota, koska tekninen lautakunta on päätöstä 11.5.2026 § 154 tehdessään ylittänyt toimivaltansa. Päätöksen otsikkona on ”Kaupunginhallituksen päätöksen KH 11.5.2026 § 154 täytäntöönpano” ja päätöksessä lautakunta velvoittaa teknisen johtajan ryhtymään toimenpiteisiin kaupunginhallituksen päätöksen täytäntöönpanemiseksi.

Toimivalta päättää irtisanomisesta oli kaupunginjohtajalla, ja toimivalta käsitellä irtisanomispäätökseen kohdistunut oikaisuvaatimus oli kaupunginhallituksella. Teknisellä lautakunnalla ei ole toimivaltaa päättää kaupunginjohtajan tai kaupunginhallituksen päätösten täytäntöönpanosta. Teknisellä lautakunnalla ei myöskään voi katsoa olevan toimivaltaa päättää irtisanotun virkasuhteen jatkumisesta sellaisen viranhaltijan kohdalla, jonka kohdalla toimivalta päättää irtisanomisesta kuuluu hallintosäännön mukaan muulle viranomaiselle.

Kuntalain 92 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija voivat ottaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty kunnanhallituksen alaisen viranomaisen tai kunnanhallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. Kaupunginjohtaja on tehnyt 7.7.2026 em. lainkohdassa tarkoitetun päätöksen käyttää otto-oikeutta.

Kaupunginjohtaja on voinut käyttää otto-oikeutta päätökseen, jolla tekninen lautakunta on päättänyt kaupunginhallituksen päätöksen 11.5.2026 § 154 täytäntöönpanosta. Oikeus käyttää otto-oikeutta on siitä huolimatta, että teknisellä lautakunnalla ei ole alun perin ollut toimivaltaa tekemäänsä päätökseen.

Toimivalta kaupunginhallitusten päätösten täytäntöönpanoon on kaupunginhallituksella itsellään, ja sen lisäksi kaupunginhallituksen päätösten toimeenpano on hallintosäännön 27 §:ssä säädetty kaupunginjohtajan toimivaltaan. Oikeuskäytännössä (KHO 2015:68) on katsottu, että otto-oikeutta arvioitaessa olennaista on tarkastella asiaryhmässä mahdollista toimivallan siirtämisen perustetta – ei sitä, onko toimivalta tosiasiassa siirretty asianomaiselle alemmalle toimielimelle. Kun toimivalta on sinänsä ollut siirrettävissä kuntalain mukaan alemmalle viranomaiselle, kaupunginjohtajalla on ollut otto-oikeus kyseiseen päätökseen ja kaupunginhallitus voi ottaa asian käsiteltäväkseen.

Viranomaisella on kuntalain 143 §:n perusteella oikeus harkita päätöksen täytäntöönpanon tarkoituksenmukaisuus

Kuntalain 143 §:n mukaan ”päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.” Kuntalaki mahdollistaa lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanon, mutta ei velvoita siihen. Viranomaisen on syytä huolellisesti harkita täytäntöönpanon tarkoituksenmukaisuus.

Kaupunginhallituksella on oikeus olla panematta täytäntöön aiempi päätöksensä KH 11.5.2026 § 154.

Päätös on lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 44 §:n vastainen

Hallinto-oikeudessa on vireillä kaupunginhallituksen päätökseen 11.5.2026 § 154 kohdistuva kunnallisvalitus. Kunnallisvalituksessa vaaditaan kaupunginhallituksen päätöksen kumoamista ja virkasuhteen irtisanomista koskevan päätöksen pysymistä voimassa. Kaupunginhallitus on päätöksellään KH 24.8.2026 § 253 antanut hallinto-oikeudelle sen sisältöisen lausunnon, että valitus tulisi hyväksyä, sen tekemä päätös KH 11.5.2026 § 154 tulisi kumota ja kaupunginjohtajan alkuperäinen irtisanomispäätös § 19/2026 tulisi pysyttää voimassa. Rakennustarkastajan virkasuhteen irtisanomista ei ole näin ollen ratkaistu lainvoimaisesti, ja

kaupunginhallituksen oma vaatimus hallinto-oikeudelle on irtisanomispäätöksen pysyttäminen voimassa.
Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (jäljempänä viranhaltijalaki) 44 §:n 1 momentin mukaan ”viranhaltijan virkasuhde jatkuu katkeamattomana, jos virkasuhteen irtisanominen tai purkaminen on lainvoimaisen päätöksen mukaan tapahtunut ilman laissa säädettyä irtisanomis- tai purkamisperustetta”.

Viranhaltijalain 44 §:n 1 momenttia koskien lain esitöissä (HE 196/2002 vp, s. 64) todetaan, että ”jatkuvuusperiaate olisi voimassa niissä tapauksissa, joissa viranhaltijan irtisanomista tai virkasuhteen purkamista koskeva päätös on lainvoimaisella päätöksellä kumottu laissa säädettyjen irtisanomis-, purkamis- tai purkautumisperusteiden vastaisena. Jatkuvuusperiaate merkitsee sitä, että viranhaltijalla on oikeus palata virkaansa.”

Edellä viitatulla tavalla virkasuhteen jatkuvuusperiaate tarkoittaa, että irtisanotun viranhaltijan oikeus palata virkaan koskee vain tilanteita, joissa irtisanominen on lainvoimaisella päätöksellä kumottu. Teknisen lautakunnan päätös on viranhaltijalain 44 §:n 1 momentin vastainen, koska siinä virkasuhteen jatkuvuusperiaatetta sovellettaisiin ennen kuin virkasuhteen irtisanominen on lainvoimaisesti käsitelty. Viranhaltijalain 44 §:n 1 momentin mukaan irtisanotulla rakennustarkastajalla ei ole oikeutta palata virkaansa ennen kuin irtisanomista koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Näin ollen teknisen lautakunnan päätös on viranhaltijalain 44 §:n 1 momentin vastainen.

Hallinto-oikeus voi kunnallisvalituksen käsitellessään päättää kumota kaupunginhallituksen päätöksen oikaisuvaatimuksen hyväksymisestä. Tällöin kaupunginjohtajan viranhaltijapäätös § 19/2026 koskien rakennustarkastajan virkasuhteen irtisanomista jää voimaan ja rakennustarkastajan virkasuhde katsotaan irtisanomisen perusteella päättyneeksi. Rakennustarkastajan palaaminen virkaansa ennen asian lainvoimaista ratkaisu on omiaan muodostamaan oikeudellisesti epäselvän tilanteen siinä tapauksessa, että hallinto-oikeus päätyisi katsomaan, että päätös irtisanomisesta jää voimaan. Kaupungin ei tule omilla toimenpiteillään myötävaikuttaa epäselvän tilanteen syntymiseen.

Rakennustarkastajan virkaan kuuluu merkittävän julkisen vallan käyttöä. Kaupungilla on syytä odottaa hallinto-oikeuden ratkaisua ja päätöksen lainvoimaistumista ennen virantoimituksen jatkamista.

Kunta-alalla täysin vakiintunut käytäntö on, että virkasuhteen katsotaan muutoksenhausta huolimatta päättyvän alkuperäisen irtisanomispäätöksen mukaisessa aikataulussa siihen asti, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Olisi täysin poikkeuksellista, että irtisanottu viranhaltija palaisi virkaan ennen kuin virkasuhteen irtisanomista koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Tilanteessa, jossa kaupunginhallitus on itse vaatinut hallinto-oikeutta kumoamaan oman oikaisuvaatimuksen hyväksymispäätöksensä ja pysyttämään voimassa alkuperäisen irtisanomispäätöksen, olisi ristiriitaista täytäntöön panna kumottavaksi vaadittu päätös.

Lainsäädännössä turvataan irtisanotun viranhaltijan oikeus palata virkaansa sellaisessa tapauksessa, jossa irtisanominen kumottaisiin aineellisella perusteella. Työnantajalla on lisäksi velvollisuus korvata irtisanotulle viranhaltijalle viranhaltijalain 45 §:n mukaisesti virkasuhteen keskeytysajalta saamatta jääneet menetetyt ansiot siinä tapauksessa, että irtisanomispäätös lainvoimaisella ratkaisulla kumottaisiin ja virkasuhteen

katsottaisiin jatkuvan katkeamattomana.

Asian puutteellinen valmistelu on johtanut toimivaltavirheeseen

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan ”viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset”. Tekninen lautakunta on tehnyt päätöksen ilman esittelijän ehdotusta tai ilman viranhaltijavalmistelua. Asia on tuotu päätettäväksi kokouksessa ilman, että asiaa on mainittu kokouskutsusta. Päätöksenteossa ei ole huolehdittu asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Teknisen lautakunnan päätös on hallintolain 31 §:n 1 momentissa säädetyn selvittämisvelvollisuuden vastainen.

Hallintosäännön 146 §:ssä on todettu, että asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Edelleen samassa hallintosäännön kohdassa todetaan, että toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Teknisen lautakunnan päätöksessä 25.6.2026 § 79 käsitelty asia on tuotu lautakunnan kokoukseen puheenjohtajan ehdotuksesta ilman, että asiaa on mainittu kokouskutsussa. Erityistä syytä päättää asiasta ilman viranhaltijan esittelyä ei ollut eikä päätöksestä ilmene, mikä erityinen syy on antanut aihetta käsitellä asia ilman viranhaltijan esittelyä. Kyse on menettelyvirheestä.

Päätöstä rasittavat näin ollen edellä mainitut valmistelu- ja menettelyvirheet, jotka ovat todennäköinen syy siihen, että toimivallan ylittävä päätös on ylipäätään virheellisesti syntynyt.

Yhteenveto

Edellä kerrotuin perustein tekninen lautakunta on ylittänyt toimivaltansa päätöstä 25.6.2026 § 79 tehdessään ja päätös on myös sisällöltään lainvastainen. Viranhaltijalain 44 §:n 1 momentin mukaisesti irtisanotulla rakennustarkastajalla on oikeus palata virkaansa vasta siinä vaiheessa, jos päätös irtisanomisesta kumotaan lainvoimaisella ratkaisulla. Kunnanhallitus on lisäksi sittemmin itse vaatinut hallinto-oikeutta kumoamaan päätöksensä 11.5.2026 § 154, joten kyseisen päätöksen täytäntöönpanosta on syytä pidättäytyä, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Siten teknisen lautakunnan päätös on syytä kumota.

Valmistelija — Talous- ja kehittämisjohtaja, vs. hallintojohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236

Esittelijä — Vt. kaupunginjohtaja Säärelä Marjo Kemijärvi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää kumota teknisen lautakunnan päätöksen 25.6.2026 § 79.

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan, että Heikki Nivala esteellisenä poistui kokouksesta HL 28.1 § kohta 1 asianosaisjäävi (valituksen tekijä hallinto-oikeuteen), eikä osallistunut asian käsittelyyn, eikä päätöksentekoon. Heikki Nivalan varajäsen Esa Kangas osallistui asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Kari-Antti Virkkula esitti, että kaupunginhallitus ei käsittele asiaa, koska kaupunginjohtaja on ollut esteellinen käyttäessään otto-oikeutta. Hallintolaki 28 § kohta 7 jos luottamus hänen puolueettomuutensa muusta

erityisestä syystä vaarantuu. Juhana Kelloniemi kannatti Kari-Antti Virkkulan esitystä.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, totesi puheenjohtaja tarpeen äänestää. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysmenettelyesityksen: Ne, jotka kannattavat kaupunginjohtajan pohjaehdotusta, vastaavat kädennostolla JAA ja ne, jotka ovat Kari-Antti Virkkulan esityksen kannalla, vastaavat kädennostolla EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin.

JAA-äänet: Esa Kangas, Senni Raimosvuo, Jarkko Kotilaine, Riitta Savukoski ja Anita Ruokamo

EI-äänet: Kari-Antti Virkkula, Juhana Kelloniemi

Kaupunginhallitus päätti kumota teknisen lautakunnan päätöksen 25.6.2026 § 79.

Kari-Antti Virkkula ja Juhana Kelloniemi jättivät päätökseen eriävän mielipiteen. Kelloniemen eriävä mielipide: Asian esittely ja käsittely kokouksen aikana ollut sekavaa, jolloin se, mistä on päätetty ei ole todellisuudessa ollut tiedossa. Olen asian aiemmin käsittelyn yhteydessä kokouksessa kyseenalaistanut mielestäni esteellisen henkilön osallistumisen käsittelyyn, mutta toimielin ei ole tuolloin ottanut esteellisyyttä käsittelyyn.

Tiedoksi

Asianosainen
Tekninen lautakunta